

DE
LANGE
KEIZER
KINDEROPVANG

PEDAGOGISCH WERKBOEK NSO DE OOSTPOORTWACHTER

Voorwoord

“Geen kind is hetzelfde en dat mag”

Ieder kind is uniek en heeft een eigen temperament en eigen persoonlijke kwaliteiten. Binnen ‘NSO De Oostpoortwachter’ staat het kind als individu centraal. Ieder kind heeft het recht te zijn zoals het is en in geborgenheid en veiligheid op te groeien tot een evenwichtig, harmonieus en zelfstandig individu. Elk kind maakt een ontwikkeling door in zijn eigen tempo. Hier krijgen de kinderen de tijd en de ruimte voor.

“Zelf ontdekken vanuit vertrouwen”

De kinderen moeten zich bij ons thuis voelen, moeten kunnen terugvallen op een vertrouwde opvoeder en moeten vanuit die veilige omgeving de wereld om hen heen kunnen verkennen en leren omgaan met andere kinderen.

Het creëren van een veilige en geborgen omgeving is een samenspel tussen pedagogisch medewerk(st)ers, kinderen en de ruimte(s) waarin ze zich bevinden. Vaste PM-ers in een groep die zorgen voor een grote mate van continuïteit, zijn een belangrijke factor. Kinderen kunnen zich zo hechten aan bepaalde personen, waarmee ze vertrouwd raken en waarbij ze zich op hun gemak voelen. Een kindvriendelijke ruimte met voldoende uitdaging voor kinderen draagt mede zorg voor een ongehinderde ontwikkeling van de kinderen.

Het pedagogisch werkboek geeft richtlijnen en werkwijzen weer over hoe een veilige en geborgen situatie voor kinderen, waarbinnen ze zich kunnen ontwikkelen, gewaarborgd kan worden binnen onze NSO.

“Samen met de kinderen de wereld een beetje mooier maken”

Het pedagogisch werkboek dient echter ook om regelmatig na te denken over de wijze waarop we omgaan met kinderen binnen onze opvang. Welke doelen streven we na en op welke wijze willen we die doelen nastreven? Zo hechten we grote waarde aan duurzaamheid, een groene omgeving en zorgzaam zijn voor elkaar en de wereld om ons heen. We beschouwen de opvang als een ideale “minimaatschappij”. Door regelmatig te overleggen/vergaderen met leiding, pedagogisch medewerkers en ouders wordt de kwaliteit binnen onze locatie gewaarborgd. Kwaliteit staat binnen onze organisatie hoog in het vaandel.

Inhoud

Inhoud pedagogisch deel 1:

Voorstellen van locatie en doel pedagogisch werkboek

1. Hoe gaan wij pedagogisch om met vrijheid, grenzen & regels?
2. Hoe ziet een dag eruit?
(komen & gaan, voeding, zindelijkheid)
3. Keuzevrijheid, activiteiten & vrij spel
(omgaan met risico's, vies worden, buiten)
4. Individualiteit, eigenheid & samen
(emotionele veiligheid, sociale competenties, normen & waarden)
5. Persoonlijke ontwikkeling van kinderen
*(persoonlijke competenties, mentorschap, doorverwijzen naar officiële instanties, ,
ontwikkeling van het kind, wenselijk & niet wenselijk gedrag, ruzie, regels m.b.t. mijn & dijn)*
6. Bijzondere gebeurtenissen
(feesten)

Voorstellen van locatie & doel pedagogisch werkboek

Voor u ligt het pedagogisch werkboek van onze naschoolse opvang “De Oostpoortwachter” welke toebehoort aan de kinderopvangorganisatie “De Lange Keizer”. De Lange Keizer verzorgt professionele kinderopvang voor verschillende locaties in en om Delft.

De Oostpoortwachter is een unieke locatie, gelegen in de Jenaplanschool De Oostpoort. We bieden opvang aan maximaal 60 kinderen per dag. Deze worden onderverdeeld in 3 stamgroepen. De kleuters (4 t/m 6 jaar) de middenbouw (6 t/m 8 jaar) en de bovenbouw (8 t/m 12 jaar). We vinden het belangrijk dat de kinderen zich veilig en vertrouwd voelen en dat zij vanuit dit gevoel de vrijheid voelen om op onderzoek uit te gaan en zich te ontwikkelen. Wij willen de kinderen daarom opvangen in een veilige maar ook stimulerende en uitdagende omgeving. Op de locatie kunnen de kinderen naar hartenlust op ontdekkingsreis gaan in o.a. de speelzaal, de gymzaal, buiten op het plein, het atelier en de huiselijke kamer waar de keuken is gevestigd en een vide waar de kinderen fantasiespellen kunnen spelen. Een gezellig speelplein, met zoveel mogelijk natuurlijk materiaal. Binnen zijn er verschillende ruimtes met speelhoeken voor drukke en rustige activiteiten.

Het doel van het pedagogisch werkboek is om informatie te geven en onderwerpen te omschrijven die een beeld geven van de wijze waarop er op NSO De Oostpoortwachter wordt gewerkt. Het geeft richtlijnen en werkwijzen weer, over hoe een veilige en geborgen situatie voor kinderen gewaarborgd kan worden binnen onze opvang, waarbinnen de kinderen zich kunnen ontwikkelen.

Dit pedagogisch werkboek geeft de praktische uitwerking weer van het pedagogisch beleidsplan en hoe wij daar op onze locatie mee omgaan. In het beleidsplan wordt een inhoudelijke visie gegeven op kinderopvang binnen onze kinderopvang organisatie en is te lezen op onze website www.delangekeizer.nl

Wat wij kinderen willen bieden, sluit aan bij wat Marianne Rixsen- Walraven, hoogleraar Vroegkinderlijke Ontwikkelingspsychologie, de vier competenties van opvoeders noemt:

- 1. een gevoel van emotionele veiligheid bieden** (door de omgeving en de pedagogisch medewerkers, door mogelijkheden en grenzen);
- 2. gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties** (alle ontwikkelingsgebieden komen aan bod);
- 3. gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties** (samen spelen, samen zijn);
- 4. de kans bieden om zich waarden en normen, de ‘cultuur’ van een samenleving, eigen te maken; socialisatie** (door een breed aanbod, feesten en door omgang met alle verschillende mensen en culturen om ons heen).

Verderop in het pedagogisch werkboek staat omschreven hoe wij in de praktijk aan deze uitgangspunten invulling geven.

Mocht u na het lezen van dit werkboek vragen, opmerkingen of ideeën hebben dan kunt u natuurlijk altijd contact opnemen met de locatiemanager of het management. Zij zullen hier altijd voor open staan.

1. Hoe gaan wij pedagogisch om met vrijheid, grenzen & regels?

1.1 Werken met stamgroepen. De kinderen bevinden zich aan het begin van de middag gedurende de drink/eetmomenten in hun eigen stamgroep in een eigen vaste ruimte met vaste gezichten van de pedagogisch medewerkers. [\(een veilige basis, uitgangspunt 1\)](#).

1.2 Kinderen mogen hun gang gaan en hun eigen bezigheden zoeken. Op NSO De Oostpoortwachter werken we met het zogenaamde “opendeuren-beleid”. Tijdens het eet/drink moment vertellen wij de kinderen aan welke activiteiten zij kunnen deelnemen. Alle kinderen krijgen hier de keuzevrijheid. Zo komt het regelmatig voor dat kinderen uit de verschillende basisgroepen zich mengen. Omdat klein en groot elkaar tegenkomen helpen de kinderen elkaar bijna automatisch. Zo kunnen zij van elkaar leren. [\(een veilige basis, uitgangspunt 1\)](#).

1.3 NSO De Oostpoortwachter is zo ingericht dat kinderen zich op een veilige manier zelfstandig door het gebouw en het speelplein kunnen bewegen. De verschillende ruimtes zijn ingericht met uitdagende speelhoeken en speelelementen met herkenbare thema’s waar de kinderen zelfstandig en in kleine groepjes mee kunnen spelen. Er zijn verstopplekjes, plekken waar hutten gebouwd kunnen worden, een nisje waar rustig boekjes gelezen kan worden en plekjes waar kinderen zich even terug kunnen trekken uit de groep, bv tussen het bamboe in de tuin. Door de vele grote ramen aan de speelpleinzijde van het gebouw is er goed zicht op de spelende kinderen, zowel binnen als op het speelplein.

1.4 Grenzen en regels. De pedagogisch medewerk creëert een veilige en vertrouwde omgeving van waaruit het kind stappen durft te zetten [\(een veilige basis, uitgangspunt 1\)](#). Dit doen we door het gebruik van stamgroepen, vaste pedagogisch medewerkers, mentoren en een vast dagritme. De pedagogisch medewerkers zijn sensitief en reactief en stimuleren de autonomie van ieder kind. De pedagogisch medewerkers helpen het kind bij [het ontwikkelen van sociale en persoonlijke competenties \(uitgangspunt 2 en 3\)](#), door uit te leggen dat er sociale spelregels zijn en dat ze hun eigen grenzen en wensen aan mogen geven. Zo zullen ze het kind uitdagen om zelf jas en schoenen aan te doen en zelf op te ruimen waar ze mee gespeeld hebben. En stimuleren ze dat kinderen eerst zelf dingen uit proberen, zoals het oplossen van een kleine ruzie. Pas als het de kinderen niet lukt om samen tot een oplossing te komen zal de PM-er ingrijpen en zelf met een voorstel komen om de ruzie op te lossen. De PM-ers luisteren goed naar (non verbale) communicatie van de kinderen. [En leren de kinderen normen en waarden aan \(uitgangspunt 4\)](#), door zelf duidelijke grenzen aan te geven, waarbij ze steeds benoemen wat ze van een kind verwachten en leggen uit waarom iets niet mag/kan i.p.v. kinderen dingen simpelweg te verbieden.

2. Hoe ziet een dag eruit op NSO De Oostpoortwachter?

2.1 Een vaste dagindeling. Rituelen zijn steeds terugkerende momenten in het samenleven. Deze zijn belangrijk omdat zij kinderen veiligheid en houvast geven. Het bereiden van de maaltijden, het samen eten, het afruimen, zijn dagelijks terugkerende rituelen op onze locatie. Alle handelingen van de dag gebeuren in een zelfde ritme, zodat het dagprogramma duidelijkheid en veiligheid biedt aan het kind. [\(Een veilige basis, uitgangspunt 1\)](#).

2.2 Een dag op NSO De Oostpoortwachter.

Tijdens schoolweken starten wij om 13.30 uur. Wij hebben dan een half uur met elkaar om de dag door te bespreken, activiteiten en fruit/groente klaar te zetten. Om 14.00 uur gaat de schoolbel en halen wij de kleuters uit de klassen. De overige pedagogisch medewerkers blijven in de ruimtes achter om de kinderen vanuit de anderen groepen op te vangen. Zodra iedereen aanwezig is krijgen de kinderen te eten en te drinken aangeboden. Tijdens dit moment wordt er verteld uit welke activiteiten ze kunnen kiezen. Daarbij laten wij ook altijd de ruimte om kinderen zelf een activiteit te laten kiezen. Het komt regelmatig voor dat zij zelf een idee hebben en wij zullen hier altijd op in spelen waar er mogelijkheden zijn. Na het fruit eten, drinken verspreiden de kinderen naar de verschillende ruimtes. Dit kan zijn, het atelier, de keuken, buiten, de speelzaal en de gymzaal. Ook worden er verschillende naschoolse activiteiten aangeboden waar ouders hun kinderen voor kunnen inschrijven. Het gaat hier dan om een cursus van een x-aantal lessen. Dit programma wordt 2x per jaar aangeboden en kan variëren van dansles, programmeren, windsurfen, zwemles, gitaarles etc. Rond 17.00 uur worden er al kinderen opgehaald, zij melden zich dan af via een presentielijst en om 18.30 uur sluiten wij.

Tijdens vakantieweken openen wij om 08.00 uur onze deuren. De kinderen worden door de ouders bij ons gebracht en na het afscheid nemen mogen zij vrij spelen. Rond 09.00 uur zijn alle kinderen binnen en bieden wij tijdens het eet/drinkmoment de activiteiten van die ochtend aan. Dit kan zowel binnen als buiten de locatie plaatsvinden. Om 12.00 uur lunchen we met elkaar en 's middag volgt het nieuwe activiteitenaanbod. Wij bieden in de middag ook nog een hapje aan. Meestal is dit iets wat de kinderen zelf hebben gekookt. Tussendoor mogen de kinderen zelf fruit en drinken pakken. Rond 17.00 uur worden de eerste kinderen weer opgehaald en zullen wij op locatie aanwezig zijn. Om 18.30 uur sluiten wij.

2.3 Komen en gaan. Tijdens studie/ vakantiedagen worden de kinderen tussen 08.00-09.00 uur gebracht. Het brengen van een kind is een belangrijk deel van de dag. Het kind zal afscheid moeten nemen van de ouder(s). Kinderen kunnen moeite hebben met het loslaten van de vertrouwde ouder. Na de overdracht van de ouder zal de pedagogisch medewerker het kind overnemen en samen met het kind de ouder uitzwaaien. Mocht een kind het afscheid moeilijk vinden zal de PM-er het kind proberen af te leiden. U als ouder kan het proces vergemakkelijken door het afscheid niet te rekken. Aan het eind van de dag kunnen de kinderen weer opgehaald worden tussen 17.00 en 18.30 uur. De PM-er neemt de tijd om u op de hoogte te brengen van de gebeurtenissen van die dag omtrent uw kind.

2.4 Eten en drinken op De Oostpoortwachter. We houden ons aan vaste eetmomenten waarin de kinderen met hun eigen basisgroep in hun eigen ruimte aan tafel gaan [\(Een veilige basis, uitgangspunt 1\)](#). Eten en drinken is een sociaal moment, samen rond de tafel praten en lachen. We leren de kinderen dat samen eten leuk is. De kinderen helpen bij het tafel dekken, afruimen en smeren zelf hun boterham. Zo stimuleren we hun zelfstandigheid, daarnaast biedt het kinderen de gelegenheid nieuwe ervaringen op te doen (proeven) en eigen smaken en behoeften te ontdekken [\(Het ontwikkelen van persoonlijke competenties, uitgangspunt 2\)](#), De PM-er blijft bij de kinderen aan tafel, begeleid ze bij de maaltijd en heeft een voorbeeldfunctie.

We stimuleren een gezonde ontwikkeling van het kind en stimuleren een gezond en gevarieerd eetpatroon. We gebruiken bij voorkeur biologische producten. De hoeveelheid zout, suiker en verzadigd vet die de kinderen binnen krijgen proberen we te beperken. En we stimuleren het eten van voldoende vezels, o.a. door het aanbieden van volkorenbrood. [\(Het aanleren van normen en waarden, uitgangspunt 4\)](#). De kinderen drinken water, thee, (karne)melk of sterk verdunde biologische vlierbloesemlimonade.

Zindelijkheid. De meeste kinderen zijn zindelijk als ze bij ons op de opvang komen. Het kan natuurlijk voor komen dat een kind nog wat moeite heeft en af en toe een ongelukje heeft. Wij proberen de kinderen dan regelmatig bewust te maken, door ze naar de wc te sturen. [\(Het ontwikkelen van persoonlijke competenties, uitgangspunt 2\)](#),

3 Keuzevrijheid, activiteiten & vrij spel

3.1 Keuzevrijheid. We bieden dagelijks activiteiten aan. Kinderen kunnen zelf een keuze maken of en aan welke activiteit ze deel willen nemen. Pedagogisch medewerkers zullen de kinderen stimuleren deel te nemen aan één van de activiteiten. Maar het is ook prima als kinderen zelfstandig in kleine groepjes spelen, bv op het speelplein of in de verschillende ruimtes. Natuurlijk kan een kind soms geen behoefte hebben aan het samenspelen met de andere kinderen. Uiteraard wordt deze beslissing geaccepteerd. Er zal gekeken worden naar een andere mogelijkheid waardoor een kind alleen bezig kan zijn met zelf gekozen spelmateriaal. Een kindvriendelijke ruimte met voldoende uitdaging voor kinderen draagt mede zorg voor een ongehinderde ontwikkeling van de kinderen. [\(het ontwikkelen van persoonlijke en sociale competenties, uitgangspunt 2 en 3\)](#).

3.2 De activiteiten zijn gericht op zelfontplooiing van de kinderen, ze mogen zelf ontdekken en experimenteren. Creatieve activiteiten spelen een belangrijke rol in onze werkwijze. Kinderen worden van kleins af aan gestimuleerd zich uit te leven in creatieve uitspattingen. We stimuleren hen zelf dingen te maken en gaan daarbij uit van hun eigen creativiteit. De pedagogisch medewerkers maken geen werkjes voor de kinderen. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen zelf te ontdekken. Daarvoor bieden ze de kinderen diverse, vaak natuurlijke materialen aan (zoals klei, boomschors, schelpen en steentjes). En begeleiden hen alleen waar nodig om bv nieuwe technieken aan te leren zoals stempelen, rijgen en patronen maken. [\(het ontwikkelen van persoonlijke competenties, uitgangspunt 2\)](#).

3.3 Vies of nat worden bij de activiteiten is geen enkel probleem. Op De Oostpoortwachter vinden we het belangrijk dat kinderen elke dag buiten komen, omdat ze het leuk vinden en omdat de buitenlucht gezond is. Buiten kunnen de kinderen zich uitleven op het speelplein. Deze is ingericht met zoveel mogelijk natuurlijke materialen. Kinderen kunnen hier lekker experimenteren met water en zand, en divers spelmateriaal.

3.4 Omgaan met risico's. In bijna elke ruimte binnen en buiten staat een trap of podium, afgestemd op de leeftijd en ontwikkeling van de kinderen die gebruik maken van deze ruimte. Zo kunnen kinderen hun grove motoriek oefenen op "veilige hoogte". Ook worden er kookactiviteiten georganiseerd waarbij de kinderen zelf groentes mogen kleinsnijden. De kinderen wordt geleerd hoe ze veilig met een mes of schaar om kunnen gaan. Maar nieuwe dingen leren gaat met vallen en opstaan. We gaan er daarbij van uit dat het leren omgaan met tegenslag en zelfs met pijn een belangrijk leermoment is voor kinderen. En dat de ervaring wanneer een kind geleerd heeft op een

veilige manier van het podium te klimmen of zelf groente kan snijden, het vertrouwen in eigen kunnen zal vergroten en daarmee het gevoel van eigenwaarde zal stijgen. ([het ontwikkelen van persoonlijke competenties, uitgangspunt 2](#))

3.5 Het spel materiaal dat we aanbieden is zo veel mogelijk gericht op ontdekken en uitdagen. Het moet de fantasie van kinderen prikkelen. We bieden dus niet alleen kant-en-klaar speelgoed aan, maar ook bijvoorbeeld een grote kartonnen doos waar we met de kinderen een auto van maken, of een boot of een huis. Er zijn verkleedkleden, maar ook lappen. Zo kan een blauwe lap de ene keer de zee zijn, maar de dag daarna dienst doen als tent of bruidsjapon. We blijven op zoek naar nieuwe en uitdagende materialen en niet zozeer naar speelgoed.

De overige geboden activiteiten worden afgewisseld. Soms huren we mensen van buiten de organisatie in voor speciale activiteiten zoals, dans, hoepelworkshop, yoga e.d.

4. Individualiteit, eigenheid & samen

4.1 We bieden emotionele veiligheid, door o.a. een vaste dagindeling met steeds terugkerende rituelen. Rituelen zijn steeds terugkerende momenten in het samenleven. Deze zijn belangrijk omdat zij kinderen veiligheid en houvast geven. Het bereiden van de maaltijden, het samen eten, het afruimen, zijn dagelijks terugkerende rituelen bij onze NSO. Alle handelingen van de dag gebeuren in een zelfde ritme, zodat het dagprogramma duidelijkheid en veiligheid biedt aan het kind ([een veilige basis, uitgangspunt 1](#)). Daarnaast luisteren we goed naar de wensen en grenzen van kinderen en nemen die serieus. We behandelen de kinderen met respect, maar vragen dat ook terug van de kinderen. Een voorbeeld hiervan is dat een kind soms geen behoefte heeft aan het samenspelen met de andere kinderen. Uiteraard wordt deze beslissing geaccepteerd. Er zal gekeken worden naar een andere mogelijkheid waardoor een kind alleen bezig kan zijn met zelf gekozen spel materiaal. Samen spelen wordt wel gestimuleerd, omdat tijdens het samen spelen de sociale competenties geoefend worden. Zo wordt er regelmatig aan kinderen gevraagd wie hun vriendje is met wie ze graag samen spelen.

4.2 Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie. Pm-ers communiceren met de kinderen en stimuleren kinderen met elkaar te communiceren. Dit doen de PM-ers door het goede voorbeeld te geven en door gewenst gedrag te benoemen en stimuleren. “wat fijn dat je het zo netjes vraagt, misschien moet je even vragen of je mee mag doen, jullie kunnen ook samen met deze stiften doen, Als jij de bal tegen hem aanschopt doet dat pijn, daarom huilt hij nu.” Dit begrip omvat een heel scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. We begrijpen dat deze sociale competenties nog in ontwikkeling zijn, we zullen het kind nooit afkeuren om zijn gedrag als het fouten maakt. Er wordt zoveel mogelijk geprobeerd om een probleem vanuit een positieve sfeer met de kinderen te bespreken, door gevoelens van het kind en bv het andere kind waarmee het ruzie heeft te benoemen en aan te geven welk gedrag er wel verwacht wordt van het kind: “Ik zie dat je boos bent, je vindt het niet fijn als hij de schep afpakt, hoe lossen we dat op? ([het ontwikkelen van sociale competenties, uitgangspunt 3](#)).

4.3 Normen en waarden. Bij NSO De Oostpoortwachter worden de kinderen opgevangen in een groep. Ze hebben verschillende achtergronden en verschillende leeftijden. Ze leren van elkaar. Zo leren ze dat ze op hun beurt moeten wachten, dat je wacht met praten tot een ander uitgepraat is en stimuleren de PM-ers dat iedereen iets mag/kan zeggen aan tafel. We leren de kinderen dat je

zorgzaam om moet gaan met elkaar, maar ook met het planten- en dierenleven om ons heen. Er is aandacht voor verschillende achtergronden en gebruiken, deze worden benoemd. Ook in het personeelsbestand streven we naar diversiteit: Er zijn mannen en vrouwen, PM-ers van verschillende leeftijd, achtergrond en uiterlijk. [\(Het aanleren van normen en waarden, uitgangspunt 4\)](#).

We zijn niet religieus, maar gaan wel in op vragen opmerkingen of meningen over geloof.

5. Persoonlijke ontwikkeling van kinderen.

5.1 Gelegenheid tot het ontwikkelen van 'persoonlijke competentie'. Geen kind is hetzelfde en ieder kind ontwikkeld zich in zijn eigen tempo. We stimuleren kinderen in hun ontwikkeling door ze te stimuleren in hun zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit omdat we geloven dat deze competenties kinderen in staat stellen om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. We doen dit door kinderen zelf de kans te geven te experimenteren en op onderzoek uit te gaan. Zo mogen ze eerst zelf proberen hun eigen jas aan te trekken, zelf ruzies op te lossen, zelf iets te zoeken. Pedagogisch medewerkers zijn er wel, letten wel op waar kinderen mee bezig zijn, maar geven het kind eerst zelf de kans voor ze eventueel ingrijpen, met suggesties komen, het kind helpen. Als het kind zelf tot oplossingen komt worden deze door de PM-ers benoemd. Wat goed dat jullie deze ruzie zelf opgelost hebben, wat knap dat je zelf je jas hebt opgehangen etc. [\(het ontwikkelen van persoonlijke competenties, punt 2\)](#)

5.2 Omgaan met wenselijk en niet wenselijk gedrag. Er wordt zoveel mogelijk geprobeerd om een probleem vanuit een positieve sfeer met de kinderen te bespreken. De PM-er geeft daarbij aan wat zij van het kind verwacht i.p.v. dingen simpelweg te verbieden: ga maar op je billen zitten, i.p.v. niet staan op de bank. Ieder moet zijn mening kunnen geven, de PM-ers luisteren naar de kinderen en nemen hun mening serieus en stimuleren ook dat kinderen naar elkaar luisteren.

Er wordt niet geschreeuwd tegen de kinderen of veroordelend gepraat.

Als kinderen iets bv goed op hebben geruimd of leuke ideeën hebben aangedragen wordt dit positief beloond met woorden, een aai over zijn bol of een leuke activiteit.

Als een kind een ander pijn heeft gedaan wordt dit uitgepraat. Een kind is niet verplicht het woord sorry te zeggen als het niet uit zijn hart komt. Maar moet wel blijk geven dat hij snapt dat het niet goed is wat hij heeft gedaan. Dat kan ook d.m.v. een hand geven. De PM-ers helpen de kinderen door de gevoelens van het kind onder woorden te brengen; Ik zie dat je boos bent, je vindt het niet leuk dat hij de schep afgepakt heeft, hoe kunnen we dat oplossen? We zullen bij grote onenigheid verzoeken om de kinderen elkaar even niet meer op te zoeken. Dit wordt altijd met de ouders gecommuniceerd [\(het ontwikkelen van sociale competenties, uitgangspunt 3\)](#).

5.3 Regels met betrekking tot mijn en dijn. Mogen kinderen spullen van thuis meebrengen naar de opvang? Het mag wel maar heeft niet de voorkeur. Ze zijn zelf verantwoordelijk als het kwijt raakt. We stimuleren ze om het in hun tas te doen als ze er niet mee spelen.

5.4 Mentorschap. Alle kinderen hebben een mentor, dat is een vaste pedagogisch medewerker van de groep die het kind regelmatig ziet. De mentor hoeft niet de vaste stamgroepleiding te zijn. Na het intake gesprek wordt aan de ouder verteld wie de mentor van het kind is en deze stelt zich voor aan de ouders en het kind. De mentor houdt het nieuwe kind in de groep extra in de gaten en maakt het kind duidelijk dat het altijd terecht kan bij de mentor. [\(Een veilige basis, uitgangspunt 1\)](#). Tijdens de haal en breng gesprekken is er extra aandacht voor de nieuwe ouders en het kind. Dagelijks worden de kinderen door de mentor en overige PM-ers geobserveerd, kinderen met opvallend gedrag of juist opvallend onopvallend gedrag worden besproken op de dag zelf tussen de PM-ers, tijdens de

teamvergaderingen en met de ouders tijdens de haal en breng gesprekken. Indien nodig wordt er door de mentor van het kind een afspraak gemaakt met de ouders om zaken omtrent het kind te bespreken. Als ouders en/of de mentor zich zorgen maken over bv de ontwikkeling van het kind kan de mentor de ouders adviseren om naar de huisarts te gaan. Ook kunnen we in overleg met de ouders onze pedagoog vragen te komen observeren. Op de sociale kaart staat waar we ouders naar kunnen verwijzen. Verder zijn de PM-ers allemaal op de hoogte van de richtlijnen van de meldcode kindermishandeling. 1x per jaar biedt de mentor de ouders van het kind een voortgangsgesprek aan waar aan de hand van een observatieformulier de ontwikkeling van het kind besproken wordt.

6. Bijzondere gebeurtenissen

6.1 Verjaardagen. Als een van de kinderen jarig is wordt hij uitgebreid in het zonnetje gezet. Er wordt een feestmuts gemaakt, meestal door het kind zelf. Er wordt feest gevierd met beide stamgroepen samen in de grote speelzaal aan de grote tafel. De jarige mag (als hij dat wil) op de grote tafel zitten, te midden van alle kinderen en er worden feestliedjes gezongen. Daarna mag hij trakteren. We vragen ouders de traktatie klein en gezond te houden, b.v. een bekertje met fruit, rozijntjes of i.d. Mocht de traktatie toch uit snoep bestaan wordt deze aan het eind van de dag aan de kinderen mee naar huis gegeven.

6.2 Geboorte broer of zus. Er verandert veel in het leven van een kind als er een babybroertje of zusje geboren wordt. Ineens moet de hij/zij de aandacht van papa en mama delen met een klein baby'tje. Hoewel de meeste kinderen ook heel erg trots zijn op hun broertje of zusje is het toch fijn om zelf ook even weer alle aandacht te krijgen op de opvang binnen de vertrouwde groep kinderen. Daarom wordt er een gezellig feestje gebouwd, liedjes gezongen en eventueel mag er getrakteerd worden.

6.3 Kerst en Pasen. Deze feesten horen bij onze cultuur en daar zal dus ook aandacht aan besteedt worden op de opvang. We versieren de speelruimte met Kerst samen met de kinderen met een kerstboom en er worden Kerstliedjes gezongen. En met Pasen wordt er soms op aanvraag van de kinderen een paastak versiert of eieren gezocht. Er wordt aandacht besteed aan de lente en bv de vele jonge dieren die in deze periode geboren worden. Ook staan de activiteiten in het teken van Kerst/Pasen. We zijn niet religieus, maar gaan wel in op vragen opmerkingen of meningen over geloof. Mochten er in de toekomst ook kinderen van andere geloofsovertuigingen de groep bezoeken zal ook aan hun culturele feesten aandacht besteedt worden, hierbij zou je kunnen denken aan het Suikerfeest.

6.4 Het Sinterklaasfeest. Ook aan het Sinterklaasfeest wordt aandacht besteedt. Dit is ook een stukje van onze cultuur dat we graag op positieve wijze aan de kinderen doorgeven. Sint en zijn helpers komen niet op bezoek op de locatie, maar de speelruimtes zijn gezellig versiert met eigen gemaakte knutsels die passen bij het thema sinterklaas. De activiteiten worden aan het thema aangepast, zo is er regelmatig pietengym, worden er stoomboten gebouwd van blokken, kruidnootjes gemaakt en worden er talloze Sinterklaasliedjes gezongen.

Bovenstaande feesten en bijzondere gebeurtenissen horen bij onze cultuur. Samen aandacht schenken aan deze feesten zorgt voor een gezellige sfeer op de locatie en zorgt dat kinderen zich verbonden voelen met de groep/samenleving. [\(Het aanleren van normen en waarden, punt 4\)](#)

DE
LANGE
KEIZER
KINDEROPVANG

PEDAGOGISCH WERKBOEK
NSO DE OOSTPOORTWACHTER

INHOUD INFORMATIEBOEK

1. De Locatie

2. Het Team

- 2.1. Vaste pedagogisch medewerker op een groep
- 2.2. Deskundigheidsbevordering
- 2.3. Drie-uurs-regeling
- 2.4. Achterwacht
- 2.5. Vier-ogen/oren principe

3. Kennismaking/Wennen

4. Ruilen/Extra dagen

5. Vrije/Gesloten dagen

6. Privacy

7. Aansprakelijkheid

8. Ziektebeleid

9. Protocollen en richtlijnen

10. Ouderparticipatie

- 10.1. Oudercontacten
- 10.2. Oudercommissie

11. Wensen & Klachten

12. Opmerkingen & Aanvullingen

13. Contactpersoon & Informatie

1. Locatie De Oostpoortwachter

Naschoolse opvang “De Oostpoortwachter” behoort toe aan kinderopvangorganisatie “De Lange Keizer”. De Lange Keizer verzorgt professionele kinderopvang voor verschillende locaties in en om Delft.

1.1 Naschoolse opvang De Oostpoortwachter is een unieke locatie, gelegen in de Jenaplanschool De Oostpoort. Wie bieden opvang aan maximaal 60 kinderen per dag. Deze worden onderverdeeld in 3 stamgroepen. De Kleuters (4 t/m 6 jaar) de middenbouw (6 t/m 7 jaar) en de bovenbouw (8 t/m 12 jaar). We vinden het belangrijk dat de kinderen zich veilig en vertrouwd voelen en dat zij vanuit dit gevoel de vrijheid voelen om op onderzoek uit te gaan en zich te ontwikkelen. Wij willen de kinderen daarom opvangen in een veilige maar ook stimulerende en uitdagende omgeving. Op de locatie kunnen de kinderen naar hartenlust op ontdekkingsreis gaan in o.a. de speelzaal, de gymzaal, buiten op het plein, het atelier en de huiselijke kamer waar de keuken is gevestigd en een vide waar de kinderen fantasiespellen kunnen spelen. Een gezellig speelplein, met zoveel mogelijk natuurlijk materiaal. Binnen zijn er verschillende ruimtes met speelhoeken voor drukke en rustige activiteiten

1.2 Inrichting van ruimtes en keuze vrijheid van kinderen We vinden het belangrijk dat de kinderen zich veilig en vertrouwd voelen en dat zij vanuit dit gevoel de vrijheid voelen om op onderzoek uit te gaan en zich te ontwikkelen. Wij willen de kinderen daarom opvangen in een veilige maar ook stimulerende en uitdagende omgeving. Een kindvriendelijke ruimte met voldoende uitdaging voor kinderen draagt mede zorg voor een ongehinderde ontwikkeling van de kinderen. De verschillende ruimtes zijn ingericht met uitdagende speelhoeken en speelelementen met herkenbare thema's waar de kinderen zelfstandig en in kleine groepjes mee kunnen spelen. Zowel in de ochtend als in de middag worden er verschillende activiteiten aangeboden binnen ons kindercentrum. Kinderen kunnen zelf een keuze maken of en aan welke activiteit ze deel wil nemen. Zo wordt er iedere dag een creatieve activiteit aangeboden en iedere dag kunnen kinderen buiten spelen.

1.3 Overige ruimten:

- De centrale ruimte met keuken en vide.
- De speelzaal waar spelletjes gedaan kunnen worden en hutten worden gebouwd.
- De gymzaal waar sport & spel activiteiten worden gedaan.
- Nissen in de gang met o.a. Het atelier, een lees en bouwhoek.
- Het speelplein buiten.

2. Het team.

2.1. Vaste pedagogisch medewerkers op een groep

Wij streven ernaar om zoveel mogelijk vaste pedagogisch medewerksters in te zetten, zodat de kinderen altijd een vertrouwd gezicht zien. Op De Oostpoortwachter hebben we 3 stamgroepen. Per stamgroep zijn er niet meer dan 3 vaste PM-ers. Bij vakantie of ziekte van PM-ers kan van deze regel afgeweken worden. Wij werken uitsluitend met gekwalificeerde pedagogische medewerkers (groepsleiding) en met PM-ers in opleiding. Verder is er een locatiemanager aanwezig, die tevens een aantal dagen als PM-er op de groep werkt. Van de PM-er wordt verwacht dat zij stimulerend en uitnodigend is. De pedagogisch medewerkster gaat uit van de kwaliteiten en de mogelijkheden van het kind, en niet van zijn/haar eigen wensen en mogelijkheden. De pedagogisch medewerkster creëert een veilige en vertrouwde omgeving van waaruit het kind stappen durft te zetten. Op het administratiekantoor van de Lange Keizer werken ook administratieve krachten, zij zijn o.a. verantwoordelijk voor de kindplanning, facturering en personeelszaken.

2.2. PM-ers in opleiding Er zijn regelmatig stagiaires en/of PM-ers in opleiding aanwezig op de Oostpoortwachter. De stagiaires en PM-ers (in opleiding) hebben dezelfde taken als de PM-ers, maar voeren deze taken wel uit onder begeleiding en supervisie van een stagebegeleider. De stagebegeleidster is een vaste PM-er die veel samenwerkt met de stagiaire of PM-er (in opleiding) en wekelijks leerdoelen en ontwikkeling van de stagiaire/PM-er (in opleiding) bespreekt.

2.2. Deskundigheidsbevordering

Voor alle medewerkers is er een persoonlijk opleidingsplan. Dit kan onder meer een training voor taal zijn, de jaarlijks herhaalde kinder-EHBO en/of BHV-training. Ook start in het najaar van 2018 voor alle medewerkers van De Oostpoortwachter de "oog voor interactie" training. Daarnaast is het mogelijk om in overleg deel te nemen aan extra cursussen.

2.3 Drie-uurs-regeling

Bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang, kan worden afgeweken van de beroepskracht-kind-ratio gedurende maximaal drie uur per dag. Die uren hoeven niet aaneengesloten te zijn. Er kunnen tijdens die uren minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Voorwaarde is dat minimaal de helft van het op grond van de beroepskracht-kind-ratio vereiste aantal medewerkers wordt ingezet.

Schoolweken

Tijdens de schoolweken sluiten wij om 18.30 uur. Onze medewerkers werken van 13.30- 18.30 uur. Tijdens de schoolweken wordt niet afgeweken van de beroepskracht-kind-ratio.

Schoolvakanties of schoolvrije dagen

In schoolvakanties of tijdens studiedagen is de opvang van 08.00-18.30 uur geopend.

Onze medewerkers werken volgens een van onderstaande diensten:

08.00-17.00 uur

09.30-18.30 uur

08.00-14.00 uur

12.00-18.30 uur

De diensten van onze medewerkers worden aangepast aan het aantal aanwezige kinderen. Tussen 8.00-13.00 uur en tussen 15.00 en 17.00 uur is het aantal pedagogisch medewerkers in overeenstemming met het aantal aanwezige kinderen (wettelijk vereiste pedagogisch medewerker / kind-ratio). Wij maken gebruik van de 3-uursregeling tussen 13.30 en 15.00 uur (pauzes) en tussen 17.00 en 18.30 uur.

2.4 Achterwacht.

Als er in een uitzonderlijke situatie maar een medewerker aanwezig kan zijn en er geen andere volwassene op de locatie is (van de school), moet de achterwachtregeling worden toegepast. Dit betekent dat in geval van calamiteiten een achterwacht beschikbaar is die binnen 15 minuten aanwezig kan zijn op onze locatie.

2.5. Vier-ogen/oren principe

Toezicht:

- Er is continu zicht op elkaar door de raampjes in de tussendeuren, de ramen aan de schoolpleinzijde van het pand en via de hal die de verschillende ruimtes met elkaar verbind. De deuren tussen de verschillende ruimtes staan zo veel mogelijk open.
- Als er een pm-er alleen op het schoolplein is met 1 of meerdere kinderen of in de grote speelzaal, kan er toezicht gehouden worden op elkaar door de grote ramen.
- Wanneer één pm-er alleen met een of meer kinderen in de hal is, is er altijd toezicht mogelijk vanuit de verschillende ruimtes er omheen door raampjes en openstaande deuren.

Ook is het mogelijk dat er stagiaires worden ingezet om te voldoen aan de regels rondom het vierogenprincipe.

3 Kennismaking en wennen

Zie Pedagogisch Beleidsplan <https://delangekeizer.nl/download/730/>

4. Ruilen / Extra dagen

Zie Pedagogisch Beleidsplan: <https://delangekeizer.nl/download/730/>

5. Vrije/gesloten dagen

Zie onze website: <https://delangekeizer.nl/over-ons/open-dicht/>

6. Regels en afspraken omtrent privacy

Zie onze website: <https://delangekeizer.nl/privacyverklaring/>

7. Aansprakelijkheid

Kinderopvang De Lange Keizer heeft een aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven. Kinderen dienen W.A. verzekerd te zijn.

8. Ziektebeleid

Zie beleidsplan Gezondheid en Veiligheid

9. Protocolen en richtlijnen

Zie beleidsplan Gezondheid en Veiligheid

10. Ouderparticipatie

10.1. Ouderparticipatie

Om te zorgen voor een goede afstemming tussen thuis en de kinderopvang zijn goede oudercontacten belangrijk. Daarom zijn er een aantal vaste momenten waarop er overleg is tussen ouders en groepsleiding.

10.2. Oudercontacten

U geeft een deel van de opvoeding en verzorging van uw kind uit handen op de naschoolse opvang. De PM-er neemt een grote verantwoordelijkheid op zich door dit van u over te nemen. Het is dus heel belangrijk dat u uw kind met een goed gevoel achterlaat.

Daarbij is het belangrijk dat u op de hoogte bent van de dagelijkse gang van zaken en zich op die manier betrokken voelt bij NSO De Oostpoortwachter. Zo voelt ieder, ouders/verzorgers en kinderen, zich thuis bij de opvang.

Wij proberen dit op de volgende manieren te bewerkstelligen:

- Ieder kind heeft een vaste mentor.
- Vlak voor de plaatsing krijgen ouders een intakegesprek met de manager van de locatie (zie hoofdstuk kennismakingsgesprek).
- Daarna krijgen zij gelegenheid kennis te maken met de PM-ers en de leefruimte. Hier worden het contact met de PM-ers gelegd en wordt er geluisterd naar de wensen van de ouder.
- Dagelijkse breng- en haalgesprekken. Dit zijn de gesprekken aan het begin en eind van de dag om de zorg van het kind goed over te kunnen dragen. Tijdens de dagelijkse haal en breng momenten besteden wij veel tijd aan een uitgebreide en persoonlijke uitwisseling, zodat wij de ouders en het kindje leren kennen en de ouders ons – de pedagogisch medewerkers - leren kennen. Wij hebben de ervaring dat dit een positieve aanvulling is op de opvang van het kind, de vertrouwensband en het scheppen van een veilige basis naar het kind toe.
- Met regelmaat ontvangt u een nieuwsbrief per mail, hierin staan alle nieuwtjes en belangrijke zaken vermeld. Zijn er belangrijke zaken tussendoor, dan krijgt u een aanvullende nieuwsbrief.

10.3. Oudercommissie

De oudercommissie van De Oostpoortwachter behartigt de belangen met betrekking tot de opvang van uw kind/kinderen en vertegenwoordigt de ouders.

De oudercommissie beschikt over een reglement die ten alle tijden op te vragen is bij een oudercommissielid. Voor meer informatie, zie: <https://delangekeizer.nl/over-ons/oudercommissies/>

De oudercommissie is te bereiken via het volgende e-mailadres:

oc-oostpoortwachter@delangekeizer.nl

11. Wensen en klachten

Zie ons klachtenbeleid op de website: <https://delangekeizer.nl/klachten/klachtenreglement-ouders/>

12. Opmerkingen en aanvullingen

Het feit dat dit pedagogisch werkboek af is, betekent niet dat er geen veranderingen kunnen plaatsvinden in ons werken met de kinderen. Wij zullen bewust blijven nadenken en eventuele veranderingen die we opmerken of aankaarten serieus nemen en met z'n allen bekijken wat we ervan vinden en wat we er mee willen doen.

Als dit invloed heeft op onze visie, gaan we het pedagogisch beleid opnieuw bekijken en eventuele veranderingen in het pedagogisch beleid invoeren. Zo blijven we bezig met het vormen van een zo goed mogelijke visie/situatie waar de kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en zichzelf kunnen zijn.

13. Contactinformatie

Voor vragen omtrent het pedagogisch werkboek van naschoolse opvang De Oostpoortwachter kunt u terecht bij:

Katy Hanemaaijer, locatiemanager NSO De Oostpoortwachter

Kinderopvang De Lange Keizer

T: 06-51693078

E: katy@delangekeizer.nl